

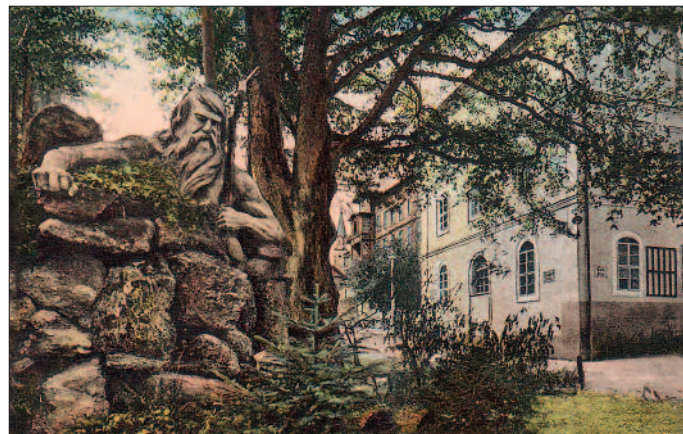

Věčný poutník

Jedním z historických předobrazů nejvyššího krkonošského božstva byl nepochybně tajemný poutník, kráčející nehostinnou a neprobádanou krajinou divokých lesů, hlubokých údolí a skalnatých vrcholů dávných Krkonoš. Ten neklid a stálé přemísťování má Krakonoš zakódováno v genech, byť by byl i z kamene vysochán. Příkladem budiž novodobý symbol Janských Lázní, pískovcová socha horského ducha v podobě svalnatého obra s dobráckou tváří obloženého „hromadou kamení“, jak přezíravě konstatují některé bedekry. V současné době je opět středem pozornosti. Místo aby důstojně oslavil 110 let své existence, musel se stěhovat. Za ten krátký čas dokonce již počtvrté. Jemné cukání koutků úst těch zasvěcených jistě vyvolá diskusní příspěvek na oficiálních webových stránkách lázeňského města, že na posledním místě stál stovku let, stejně jako názor pana starosty v odpovědi, že je to místo nedůstojné. Bylo snad důstojnější to v západním koutě náměstí za chátrající, kdysi honosnou budovou kina, kde se kolem něj také točily autobusy? Také tam vítal návštěvníky přijíždějící do Janských Lázní, dokonce nejdéle ve své krátké historii. Zvyk je svazující a jak říkají škarohlídi, každá změna je k horšímu.

Vše začalo v roce 1906 velkorysími přípravami na návštěvu Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. při příležitosti oslav 600. výročí údajného objevení léčivých pramenů. Mocnář se, jak už to bývá, pro zaneprázdnění jinými vládními úkoly bohužel nedostavil. Pobýval v té době v Liberci na velké podnikatelské výstavě českých Němců. Vzkvétající krkonošské lázeňské středisko na ni poslalo pro ozdobu pavilonu lázeňství monumentální poprsí Krakonoše z dílny významného trutnovského sochaře Josefa Zeipelta, vyrůstající z umělého skaliska, doplněného čtyřdílným tablem z vřidelního kamene s pohledy na dominanty městečka pod Černou horou. Oslavy byly odloženy na příští rok, protože císař pana starostu Schiera osobně ujistil, že Janské Lázně při nejbližší vhodné příležitosti určitě navštíví. Oslavy se konaly 29. června 1907, opět bez císařské účasti.

O rok později byl na lázeňském náměstí vztyčen na skromnější skalce nad nádrží z vřidelních kamenů s vodou z pitného pramene pro pohodlí návštěvníků navrátilců z liberecké výstavy. Stal se záhy symbolickým výtvarným prvkem lázeňského centra a vydržel zde zhruba šest desetiletí. Te-

Nahoře fotografie sochy na německočeské výstavě v Liberci v roce 1906, dole na pohlednici z centra Janských Lázní po roce 1908

prve s radikální přestavbou celého středu města koncem sedmdesátých let minulého století byl nenápadně a bez fanfár přestěhován. Prý na důstojnější místo vedle kolonády pod hudební altán, shodou okolností opět na točnu přijíždějících autobusů, jako protipól veřejných záchodků, se kterými si okolní zarostlá zákoutí mnozí hosté často pletli. Odborného rozbrání a opětového sestavení se ujali žáci kamenické školy v Hořicích v Podkrkonoší a možná právě od té doby se traduje, že je socha jejich dílem.

Krakonoš pod hudebním altánem, červen 2016. Debatu o vhodnosti tohoto místa, případně o citu pro proporce, názorně ilustruje nepočítané skupinových fotografií na památku pobytu v Janských Lázních z dob hromadné rekreace ROH. Horský obr Krakonoš z vrcholu umělého skaliska nad skupinami rekreatantů snímekům opravdu dominuje.

Zatím poslední přesun z letošního léta vyvolalo narovnávání dlouhodobě nedořešených majetkových poměrů mezi městem Janské Lázně a lázeňskou organizací Státní léčebné lázně Janské Lázně, bez něhož by město nezískalo dotační příspěvek z fondu Ministerstva zemědělství. Nově vybrané stanoviště číslo 4 na Horní promenádě budí na první pohled dojem, že se zastupitelstvo snaží uklidit „vladařskou konkurenci“ ze svého těsného sousedství co nejdál na periferii. Socha je však našťastí opět na frekventovaném místě, navíc s báječnou vyhlídkou na historickou část lázeňského panoramatu a údolím Janského potoka ke Svobodě nad Úpou a k malebnému hřbetu Rýchor na horizontu. Svým příslovčným bystrozrakem může janskolázeňský Krakonoš za optimálních povětrnostních podmínek každodenně zaznamenat, jak ho ze své svobodské meze zdravím a přeji dlouhý, ničím nerušený pobejtek na novém místě, s početnými zástupy kolemjdoucích poutníků s pokorou a obdivem, bez vlezlých (doslova) vandalů. Vítej, milý Krakonoši!

Antonín Tichý

Nejnovější instalace Krakonoše na Horní promenádě, září 2016. Efektní svalstvo paží je utopeno v betonu. Bájný obr tak trochu připomíná populárního Milerova Krtečka vylézajícího z krtiny. Jen zapíštět!